

MARLEN TRÎNCĂ

MARLEN TRÎNCĂ

APEL LA RAȚIUNILE UNITE

Editura UNIVERSITARIA

Craiova, 2024

Copyright © 2024 Editura Universitaria
Toate drepturile sunt rezervate Editurii Universitaria

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
TRÎNCĂ, MARLEN

Apel la rațiunile unite / Marlen Trîncă. - Craiova : Universitaria,
2024

ISBN 978-606-14-2108-4
821.135.1

© 2024 by Editura Universitaria

Această carte este protejată prin copyright. Reproducerea integrală sau parțială, multiplicarea prin orice mijloace și sub orice formă, cum ar fi xeroxarea, scanarea, transpunerea în format electronic sau audio, punerea la dispoziția publică, inclusiv prin internet sau prin rețelele de calculatoare, stocarea permanentă sau temporară pe dispozitive sau sisteme cu posibilitatea recuperării informațiilor, cu scop comercial sau gratuit, precum și alte fapte similare săvârșite fără permisiunea scrisă a deținătorului copyrightului reprezintă o încălcare a legislației cu privire la protecția proprietății intelectuale și se pedepsesc penal și/sau civil în conformitate cu legile în vigoare.

Toate drepturile asupra imaginilor utilizate în această carte sunt rezervate autorului, Elian Trîncă.

Soției, copiilor
și prietenilor mei

Prefață

Ne aflăm în fața unui volum de versuri concepute într-un mesaj unitar; cu un aspect mozaicat, dar, în același timp, cu „aerul de familie” al celor ce lansează o unică, majoră solie spirituală către semenii. O solie care-și arată izvorul în iubirea aceea înălțătoare, pe care Cartea Sfântă o numește „filadelfia”, dragostea frățească. Este un perpetuu îndemn, cu stringența unui apel în vremuri solemne, spre întoarcerea din alergările lumești către sursa vieții și a fericirii noastre, către Creator.

Uneori, versurile se constituie ca imnuri de slavă și recunoștință închinată lui Dumnezeu, în special ipostazei Lui Cristice. Altele, ele sunt ca niște avertismente adresate, cu inocență de copil, fraților întru umanitate, privind „biciul înălțat al firii”. Iar altele, par a fi semnale de trezire și de încurajare bărbătească pentru viitorii „copii valdenzi”, în fața asperităților existenței. Mesajul, conținutul ideatic primează totdeauna în fața formei, iar relevanța și greutatea lui rezidă în experiența îndelungată a vieții de credință, pe care autorul o fructifică literar într-o modalitate inedită.

Astfel, într-un registru liric ce variază de la accente de elegie ori pastel la satiră, autorul, cu o constantă naturalețe, reușește să-și transforme în poezie crezul. Fie că înalță laude lui Dumnezeu pentru „taina mării”, fie că deplânge discret, cu o amărăciune sapiențială, iureșul traiului, „fărăma de timp”, fie că ironizează rătăcirile omenești în „jocul retoric”, de fiecare dată se întrezărește această rară abilitate de a traduce în lirism învățături biblice de valoare. Pare a fi modul autorului de a-l apropia pe cititor de calea aurită, dar adesea neglijată sau uitată, a Vieții binecuvântate de Sus.

Și, de fiecare dată, putem imagina un zâmbet de bunătate și comprehensiune ce însoțește până autorului, un zâmbet detașat, puțin amăruș, pentru acei „tempi passati”, care atrage prin blândețe, generozitate, bonomie. Cititorul ce deschide acest volum va deschide, implicit, și lumea și inima autorului, pe care ni le oferă, creștinește, în dar. Să ne bucurăm împreună de ele, mulțumind autorului și slăvindu-l pe Autorul autorului!

Conf. univ. dr. Corina Matei

Cuvânt înainte

Chiar dacă nu și-a propus să o facă, autorul cărții de față, „Apel la rațiunile unite”, apărută practic în același timp cu volumul „Sonet pentru îndrăgostiți”, stârnește unele nedumeriri legate de alegerea titlului. O dezicere de sentimentalismul afișat în cartea geamănă? O încercare de cenzurare a acestuia? Un simplu joc de cuvinte menit să disimuleze același îndrăgostit? Ei bine, nimic din toate acestea! La fel ca în secțiunea de radiografii contemporane din celălalt volum, autorul face apel la rațiune pentru a găsi o ieșire dintr-o realitate, precum denumită „vremuri grele”. Dar nu o rațiune speculativă și nicidecum cinică, ci una unită cu credința în glasul Înțelepciunii divine – Înțelepciunea mântuitoare. De aceea, mesajul final „Evacuați Pământul imediat!”, din poezia care dă și titlul volumului, poate fi înțeles doar în sensul metaforic al desprinderii de patologicul cotidian și de înălțare a spiritului către cele sfinte și veșnice. Este același mesaj pe care îl putem regăsi și în candoarea copilăriei: Fetița asta are ce să spună/ Și-o spune farmecul pe care-l are/ E mică, în același timp e mare/ Cât măreția de a fi creștină.

Este mesajul util în vremuri de criză, chiar în criza pandemică:
Și învățăm că ce-a fost scris odată/ De Dumnezeu cu mii de
ani în urmă/ Această carantină demodată/ E singura salvare
la-ndemână.

Este povestea de dragoste a universului, rezumată în poezia „Dimensiunile iubirii”: Și inima s-a strâns în Trupul Lui/ În juru-a două nume: tu și eu/ El moare-acum în locul tău și-al meu/ N-a vrut ca să ne dea din Mâna Lui/ Și să pierim toți fără Dumnezeu.

Sunt aduse ca argumente „Exemplul lui David” și cel al copiilor valdenzi, se pun „Întrebări”, se constată eșecul instituției intitulate „Parlament spiritual”, se face o interesantă referire la „Prietenii lui Noe”, se construiesc premisele pentru „Schimbul rentabil” între neputințele omenești și darul veșniciei divine. Nici un posibil demers rațional nu e ocolit.

În plus, ca să folosesc un argument paulinic, dragostea acoperă totul (1 Cor. 13:7). Astfel, dragostea de mamă, exprimată în diverse forme, stiluri și cadențe, nu-i decât un preludiu și o pregustare a dragostei eterne și desăvârșite a Tatălui ceresc – un dar divin pentru fiecare dintre noi.

Descifrăm cu acest prilej, ultima nuanță din titlul cărții. Un apel la rațiunile unite: a omului cu cea a Creatorului Său, unite în dragostea ce constituie temelia universului. Pentru că Dumnezeu este dragoste (1 Ioan 4:8).

Volumul se cere a fi lecturat pe îndelete, cu timp de meditație, de introspecție, cu dispoziție pentru a savura dulceața condeiului și rafinamentul cugetărilor și cu deschiderea de a primi o declarație de credință și, totodată, o declarație de dragoste. Mă regăsesc sufletește în bucuria pe care Marlen (Marin) Trîncă ne-o oferă prin versurile sale și mă înclin cu reverență în fața generozității cu care își împărtășește trăirile tuturor iubitorilor de adevăr și de frumos. Și, ca un semn de cenzurare a propriilor emoții, îi dedic un minuscul dar poetic: și dacă/
ploile/ se preling în soapte/ îmi sting/ lacrima/ să nu tulbur/
diminețile verbului.

Prof. univ. dr. Dan Constantinescu

An Nou

E prima zi.
Sunetul stelelor,
Străbate prin galeriile ancestrale
Aducându-mi o solie de timp.
Se-aud clipele...
1,2,3,...
E timpul, alunecând în clepsidra vremii
Timpul... bucată de har
Ruptă din pomul de la facerea lumii...
În hainele Sale de Mijlocitor
Isus ne așează fiecăruia în mână
Mlădițele de oliv ale timpului,
Clipa de azi.
Timpul nu poate fi ținut în mână
Ni se scurge printre degete.
Timpul ne desenează pe coala vieții
Asemănarea cu cea ce privim.
Un portret urât mi-a ieșit
Din imaginea lumii.
Un portret chip și asemănare a păcatului.
Golgota îmi stă în față
Prin pomul crucii zăresc mântuirea
În inimă simt vibrația stelelor,
Ecouri din Ghetsemani.

Cu ochii aplecați peste temeliile lumii
Isus întinde mâinile Sale spre mine
A binecuvântare
Și delicat, ia cu o mână portretul meu
Născut din asemănarea cu lumea.
Imaginea mea devine imaginea Sa.
Cu cealaltă îmi întinde o coală albă...
Cu privirea îndreptată spre modelul ales
Țin în mână creionul timpului
Și la masa de lucru a vieții
Îmi desenez chipul pentru eternitate,
Chip și asemănare a cea ce privesc
Pe culmea Golgotei
O cumpănă a fost așezată
O cumpănă cu brațe egale...
Viețile oamenilor vor fi cântărite aici.
Din orgile stelelor se aud
Zece sunete...
Zece acorduri
Ale unui cântec nemuritor.

Inerenta metamorfoză

Ce faci creștine? Stai tot sub obroc?
Nu ți se văd nici ochii și nici nasul
De ani de zile ești n-același loc
Și ți-a înțepenit până și ceasul

Afară suflă vânt de primăvară
Miroase-a iarbă verde și-a-noire
Să mai aștepți să treacă înc-o vară
Să te trezești din umbră la ivire?

Vecinii nici nu știu că mai exiști
Ai fost cândva creștin ca o nălucă
Dar tu nici nu vorbești nici nu te miști
Ci stai retras în coaja ta de nucă

E mai comod să fii puțin activ
În iureșul de secularizare
A fi creștin dă sens peiorativ
Dorinței firii după etalare

Ai multe ca să dai celor din jur
Solii de-mbărbătare și speranță
Hristos e pentru toți nu doar al tău
Păstrat ca document în siguranță

Nu simți că teii înfloriți te-mbie
Cu un parfum ce intră-n orice casă?
Că primăvara parcă reînvie
Cu o corolă fină și voioasă?

Ți-ai transformat coliba-n mușuroi
Ești plin de mucegai și umezeală
Când păsări ciripesc așa vioi
Alungă lenevia și te scoală

Miresmele primăverii

Se-aprind spre zări învăpăiate dealuri
Ca roua dimineților cernută
Să soarbă cu nesăț în valuri, valuri
Lumina-n mii de stele prefăcută

Imaculat albastrul cer revine
Prin ramuri înflorite de cais
Purtând cu el miresme diafane
Și-aceleași retrăiri din paradis

E soare, muguri, flori, e primăvară
Și păsări se întrec în tril vioi
Cu orișice petală se măsoară
Atingerea Divinului de noi

Și fiecare floare integrând
Corola din livezi și din câmpie
Înscrie cu parfumul ei în gând
Solia despre har și rodnicie

Cădea-vor ploi ca fructele să crească
Cădea-vor ploi pentru-a se pârgui
Dar seva lor nu pot s-o folosească
Decât acei ce-n floare vor rodi

Și după cum pe câmp ploaia fecundă
Îmbracă totu-n strai de înnoire
Divina ploaie-i gata să răspundă
Necesitășii noastre de rodire

Timpul primăverii

În lacrima albastră a cerului
Fiecare om
Este un trandafir din Saron,
Un crin din văi,
Pe care l-a sădit EL
Pe câmpul fără hotar al secundelor
În Ghetsemani,
A nimicuit vreascurile păcatului
Ca legea
Să poată fi văzută din nou
Înflorind
În locul spinului
La Golgota,
A curățit cerul de nori
Și peste ramurile noduroase ale crucii
A chemat
Primăvara
Soarele a coborât iarăși
În inimile noastre.
A adunat în palmele Sale
Petalele imaculate ale cuvântului
Presărându-le pe pământ
Ca să putem sorbi noi
Aroma grădinilor veșnice

Ca să putem merge
În livezile înflorite,
Să împletim cununi din ramuri de cireș
Și privind
Diademele de pe frunțile noastre
În apele limpezi
În care e cuprins
Tot albastrul cerului
Să înțelegem
Că suntem
Și de aceea trebuie
Să ne purtăm
Ca fii de Domn